

[Wilhelm.]

sænkede faglige niveau? Hvor kommer de fra, disse lærere? De kommer jo ikke fra Kina eller Albanien eller folkedemokratiene eller ud af den blå luft. De kommer vel fra de gamle universiteter, fra før styrelsesloven, fra dengang man havde check på tingene, fra dengang man ikke havde studenterindflydelse, fra dengang man havde den høje faglige standard. De kommer vel i virkeligheden alle sammen som elever af hr. Erling Olsen og hr. Rold Andersen, og hvad de hedder alle sammen, som nu kritiserer det faglige niveau.

Om selve ideen dér til det lille eller til det store undersøgelsesudvalg, der skal tage kontakt med læreanstalterne osv., vil jeg sige, at det kan man jo godt, hvis man vinder noget tid, og hvis man kan modstå en bølge, men vi tror ikke så meget på det. Vi tror ikke så meget på det, bl. a. af den grund, at der jo er kommet reaktioner fra disse institutioner. Man har jo spurgt, eller i hvert fald har de reageret, og der findes i disse reaktioner ikke noget som helst ønske om, at man ville have gennemført disse ændringer, som nu er foreslået af regeringen. Derfor må man nok sige, at disse henvendelser har været spildt, og det vil de også være i en eventuel anden runde, for man vil ikke lytte til dem.

Vi, der et stykke tid har færdedes herinde dagligt, ved, at det ikke er nogen undtagelse, at saglige argumenter preller af på regeringen såvel som på det borgerlige flertal; det vil de også gøre i denne sag. Universiteternes relative selvstyre er en saga blot, hvis det står til regeringen, og det uanset hvad man ville svare fra læreanstalterne. Derfor finder vi, det er klogere at sige ligeud, at de progressive lærere og studenter og TAPere hellere må ruste sig til at modstå det, der bliver vedtaget her, og en ny runde med henvendelser vil nok ikke ændre så forfærdelig meget ved det.

Halvgaard (FP):

Jeg skal ganske kort til undervisningsministeren anføre, at når undervisningsministeren antyder, at der er en mangel på sammenhæng mellem vort folkeskolelovsforslag og så vort forslag til styrelseslov, så giver vort skolelovsforslag forældrene det fulde ansvar, både økonomisk og juridisk og

også til en vis grad pædagogisk inden for de retningslinjer, der fastlægges af undervisningsministeren. Jeg tænker her på retningslinjer vedrørende de obligatoriske fag. Det er min formening, at forældrene kunne leve op til et sådant ansvar. Styrelsesloven derimod har desværre vist sig ikke at være tilstrækkelig, fordi de studerende ikke har kunnet forvalte den frihed og det ansvar, som den gældende styrelseslov indebar, og som man håbede og troede på, da loven blev vedtaget i 1970 og revideret i 1973. Derfor har det været nødvendigt med denne revision.

Men jeg skal da sige, at fremskridtspartiet beklager dybt, at det har været nødvendigt med denne revision af styrelsesloven for de højere uddannelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om pensionsvilkår for nyansatte i offentlig tjeneste [af Wamberg m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXIII. Fremsat 29/10 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Heinesen):

Uanset hvilken holdning man indtager til spørgsmålet om den efterlønsmæssige status for personale, der er ansat i offentlige eller halvoftentlige stillinger, er det helt urealistisk som foreslået af fremskridtspartiet at forestille sig, at man kan gennemføre principielle nyordninger på dette område med virkning fra den 1. januar 1976.

Forholdet er jo det, at de gældende regler om tjenestemandspension har en nær sammenhæng med tjenestemandssystemet, og at andre efterlønsordninger inden for det

[Finansministeren.]

offentlige ligeledes er væsentlige bestanddele af de vilkår, på hvilke det pågældende personale er ansat. En ændring af efterlønsforholdene vil således kræve indgående undersøgelser og overvejelser, bl. a. med henblik på de principper, som bør være gældende ved ansættelsen af forskellige personalegrupper med forskellige funktioner inden for den offentlige og halvoffentlige sektor.

Spørgsmålet om, hvorvidt der bør gælde særlige pensions- og andre efterlønsregler inden for det offentlige, har jo været genstand for overvejelser, har jeg bemærket, inden for flere politiske partier. I denne forbindelse gør jeg opmærksom på, at socialdemokratiet i sit udkast til nyt principprogram, der blev offentliggjort i begyndelsen af september, har foreslået en opbygning af et ensartet og solidarisk pensionssystem for alle til afløsning af de forskellige offentlige pensionsordninger. Det er tanken, at dette udkast til principprogram skal til endelig behandling på socialdemokratiets kongres i september 1977.

Jeg finder det også af betydning at henvende opmærksomheden på, at en under socialministeriet nedsat arbejdsgruppe vedrørende en socialpensionsreform bl. a. har til opgave at foretage en samlet vurdering af de nugældende sociale pensionsregler, herunder reglerne om grundbeløbet og pensionstillægget og for lønmodtagernes vedkommende tillige ATP-pensionen, med henblik på at opstille muligheder for at gennemføre et sammenhængende socialt pensionssystem, altså en enhedspension, der i langt højere grad end de sociale pensioner i dag virker som en helhed efter mere enkle og ensartede regler. Denne arbejdsgruppe undersøger også for tiden forskellige skitser til en udbygning af det sociale pensionssystem på baggrund af ydelserne efter loven om den sociale pensionsfond. Arbejdet forventes afsluttet i forsommeren 1976 med henblik på politisk principbeslutning, f. eks. i form af forslag til folketingsbeslutning i efteråret 1976 og fremsættelse af lovforslag om tillægspension i efteråret 1977, sådan at udbetalingerne kan påbegyndes i 1979, formentlig i begyndelsen af året.

Det forekommer mig at være hensigtsmæssigt, at man afventer resultatet af ar-

bejdsgruppens overvejelser vedrørende det store og altdominerende sociale pensionssystem, og at man i forbindelse med det politiske valg mellem de skitser, som arbejdsgruppen vil opstille, overvejer, hvordan man bør indrette efterlønsordningerne for det fremtidig ansatte personale inden for den offentlige og halvoffentlige sektor.

Jeg kan yderligere oplyse, at jeg for nogen tid siden har bedt finansministeriets lønnings- og pensionsdepartement nyvurdere ansættelsesvilkårene for personale inden for statsområdet, og i disse vilkår indgår selvfølgelig også de efterlønmæssige vilkår. Dette arbejde er i gang, og det vil blive fortsat, sådan at resultatet af lønnings- og pensionsdepartementets overvejelser både indholdsmæssigt og tidsmæssigt kan koordineres med resultatet af overvejelserne i den arbejdsgruppe, som beskæftiger sig med det sociale pensionssystem. Jeg vil gerne sige helt klart, at formålet med dette arbejde i lønnings- og pensionsdepartementet altså bl. a. er at muliggøre indførelsen af et ensartet offentligt pensionssystem fra begyndelsen af 1979.

I bemærkningerne til forslaget til folketingsbeslutning anføres det bl. a., at samfundsudviklingen har medført, at offentligt ansatte på alle trin er blevet lønførende over for det private arbejdsmarked. Det er en påstand, jeg tidligere har afvist, og jeg gør det også gerne i dag, og jeg skal indskrænke mig til at henvise til mit svar her i tinget den 22. oktober 1975 i anledning af et spørgsmål fra hr. Tange.

Det anføres videre i bemærkningerne, at der årligt ses adskillige eksempler på afskedigelser i utide inden for den offentlige sektor, afskedigelser, der påfører skatteyderne store byrder i form af ventepenge og pension. For statsrådets vedkommende kan jeg oplyse, at afskedigelser af den nævnte karakter forekommer meget sjældent.

Da jeg altså som sagt mener, at en beslutning i folketinget må afvente resultatet af allerede igangværende undersøgelser, finder jeg ikke anledning til at gå nærmere ind på, hvilken betydning man i givet fald må tillægge indholdet af grundlovens § 27 med henblik på eventuelle ændringer af pensionsforholdene for tjenestemænd inden for statens område.

Otto Mørch (S):

Jeg kan tilslutte mig finansministerens afvisning af dette helt urealistiske forslag fra fremskridtspartiet, og jeg behøver ikke at gentage den meget stærke saglige motivering, der er for afvisningen. Socialdemokratiet kan helt tilslutte sig ministerens motiveringer.

Så vil jeg også gerne takke ministeren for den interessante redegørelse vedrørende det arbejde, der er i gang både i socialministeriet og i finansministeriets lønnings- og pensionsdepartement. Jeg er enig i, at resultatet af de to arbejdsgruppers arbejde både indholdsmæssigt og tidsmæssigt skal koordineres, og sigtet må være at nå frem til indførelsen af et ensartet offentligt pensionssystem fra begyndelsen af 1979. I øvrigt er det jo helt på linje med den målsætning, som er stærkt markeret i udkastet til socialdemokratiets nye principprogram. Der skal derfor ikke herske tvivl om, at socialdemokratiet er absolut positivt over for et mere solidarisk pensionssystem.

Fremskridtspartiets forslag kommer altså ikke alene en postgang for sent, men det er vel heller ikke så meget et udtryk for, at fremskridtspartiet går ind for socialdemokratiets principper på det vigtige pensionsområde, som det mere er udtryk for at holde hetzkampagnen mod de offentligt ansatte ved lige.

I øvrigt skulle man tro, at det ikke havde så stor betydning for fremskridtspartiet med de offentligt ansattes pensionsforhold. For nylig har partiets leder, hr. Glistrup, offentligt udtalt — jeg tror, det var i fjernsynet — at om 3-4 år var det fremskridtspartiet, der ledede dette land, og eftersom partiet går ind for at afskaffe alle offentligt ansatte eller i hvert fald de fleste af dem, ja, så løser pensionsproblemerne for de offentligt ansatte jo sig selv, i alt fald efter hr. Glistrups recept.

Jeg finder det på sin plads igen at gøre fremskridtspartiet opmærksom på, at løn- og andre ansættelsesforhold, herunder pension, både for offentligt ansatte og privat ansatte ordnes ved overenskomster og aftaler mellem forhandlingsberettigede lønmodtagerorganisationer på den ene side og arbejdsgiveren, herunder stat, kommune m. v., på den anden side. En lovgivning som foreslået af fremskridtspartiet ville således

være et generelt indgreb i den frie aftale- og forhandlingsret for offentligt ansatte. Disse grupper skal altså efter fremskridtspartiets forslag behandles som pariaer.

Lad mig så også for god ordens skyld henstille til fremskridtspartiet, at det ikke fortsætter med at komme med urigtige oplysninger. Det drejer sig om bemærkningernes tredje afsnit, hvor partiet fastslår som en kendsgerning, at offentligt ansatte på alle trin er blevet lønførende over for det private arbejdsmarked. Jeg gentager: „offentligt ansatte på alle trin er blevet lønførende over for det private arbejdsmarked“. Det tilkommer naturligvis ikke mig at give et parti gode råd, men hvis partiet på et eller andet tidspunkt ønsker blot et mindstemål af troværdighed og tillid, så var det nok klogt at holde op med at fremsætte urigtige påstande snart på et, snart på et andet område. Usande påstande bliver jo ikke sande af blot at blive gentaget, i al fald ikke under vores demokratiske arbejdsformer — heldigvis.

Foruden at henvise til finansministerens svar på hr. Tanges spørgsmål her i tinget den 22. oktober må jeg yderligere citere daværende finansminister Anders Andersens svar på et spørgsmål nr. 167 fra folketingets politisk-økonomiske udvalg, hvor udvalget spørger:

„For hvilke kategorier af offentligt ansatte anser finansministeren at det offentlige er lønførende?“ Ministerens svar til det politisk-økonomiske udvalg lyder:

„Det er målsætningen for statens lønfastsættelse at fastlægge løn- og andre ansættelsesvilkår, som er i balance med tilsvarende vilkår uden for staten.

Der foreligger ikke for mig nogen dokumentation for, at staten reelt er lønførende for nogen personalekategori, der i alle henseender er sammenlignelig med tilsvarende grupper på det private arbejdsmarked.“

Hermed er citatet slut, og nu burde det også snart være slut med fremskridtspartiets urigtige påstand om snart det ene og snart det andet forhold.

Jeg vil gerne sige sluttelig, at jeg er bekendt med, at lønmodtagerorganisationer, der repræsenterer offentligt ansatte, ikke vil møde frem under et eventuelt udvalgsarbejde. Det skal naturligvis ikke tages som udtryk for, at de er enige med fremskridtspar-

[Otto Mørch.]

tiet, tværtimod, men man finder det simpelt hen ikke nødvendigt og rimeligt at belaste folketingsudvalgenes saglige arbejde med yderligere papirnusseri om forslag, der hviler på et sagligt forkert og urigtigt grundlag som dette forslag fremsat af fremskridtspartiet.

Brøndsted (V):

Hver gang vi taler om pensionsforhold, så er der mange mennesker, der opfatter det sådan, at det er de gældende pensioner, man agter at røre ved. Derfor tror jeg, det er meget nødvendigt for at undgå enhver form for misforståelser at fastslå, at de pensionsordninger, det offentlige har givet og lovet ved ansættelse af tjenestemænd og andre, eller som tilfalder deres efterladte, disse pensionsordninger bliver der ikke rørt ved, det er ikke dem, der er tale om. Der er ikke nogen grund til, at nogen skal frygte, at en indgået aftale i ansættelsesforhold med det offentlige forandres eller forringes. Jeg tror, det er vigtigt, for hver gang vi har det fremme her i salen — og det sker jo lidt ofte — så er der en og anden, der sidder og bliver bekymret og nervøs. Vi taler ikke om de gældende pensionsordninger, men om de fremtidige pensionsordninger og de vilkår, fremtidigt ansatte i det offentlige eventuelt skal have.

Venstre ønsker at skabe lighed i pensionsvilkår for alle, for private som for offentligt ansatte. Det er også et spørgsmål om den fremtidige folkepensionsordning, det er også et spørgsmål om fremtidige skatteforhold for betalte pensionsbidrag, og det er et spørgsmål om mange, mange flere ting.

Derfor virker det helt horribelt, når man får et forslag til folketingsbeslutning som dette, der kort og godt siger, at første gang vi når den 1. januar, og det er som bekendt om mindre end en måned, da skal man pludselig ændre noget, som i virkeligheden ikke kan ændres. Derfor må man vel også anse forslaget for at være mere parade end noget, man skal tage alvorligt, for de, der kender problemerne og tænker over dem, ved, at det kan ikke ske med en måneds varsel, at man ændrer disse ting.

Men vi ønsker det arbejde fortsat, der er sat i gang, og vi tror på, når finansministeren siger det, at det er et arbejde, der virke-

lig prøver på at få alle aspekter med, og som har den målsætning, som vi fra venstres side altid har haft i vor pensionspolitik, nemlig lige pensionsvilkår for alle. Derfor stoler vi på, at opklaringen af sagen og dens berøring med andre lovområder vil blive fortsat, og vi kan da sige til finansministeren, at vi ønsker det arbejde fremmet. Der er længe til 1979, kan man godt sige, men vi ønsker på den anden side også sagen så grundigt bearbejdet og belyst, at det, vi får frem, virkelig er målet: lige pensionsvilkår for alle.

Lone Dybkjær (RV):

Dette er jo en del i en større sammenhæng. Ifølge fremskridtspartiet er gammel-partierne normalt tilbøjelige til lapperier, og jeg skal da gerne sige, at jeg i en lang række tilfælde kan tilslutte mig lapperier, som gammel-partierne foretager. Dette er imidlertid mere end en lap, det er en totalændring, som man ligesom vil gennemføre med et snuptag. Det radikale venstre er tilhænger af, at hele pensionsspørgsmålet drøftes i en bredere sammenhæng, men ikke af, at man piller en tilfældig gruppe ud, og ikke af, at man gør det, uden at der er sat et fornødent baggrundsarbejde i gang.

Jeg skal derfor henholde mig til de udtalelser, finansministeren er kommet med, og sige, at vi er enige i, at man bør afvente det igangsatte arbejde, inden man tager yderligere stilling.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg vil gerne begynde med en kompliment til forslagsstillerne. Tidligere har man hørt en række taler, bl. a. fra hr. Glistrup, der gik ud på, at man kunne afsætte de nuværende tjenestemænd, give dem almindelig folkepension og ikke andet. Jeg ser dette forslag som en erkendelse af, at det ikke kan lade sig gøre. Ellers er det jo meningsløst at sondre, som man gør, derved at det nu kun drejer sig om nyansættelser. Jeg synes, vi andre skal glæde os over, at fremskridtspartiet har indset, at tjenestemændene allerede efter grundlovens § 27, som nævnes her, men i øvrigt efter den lovgivning, der har været, har nogle rettigheder, man ikke kan fratage dem, bl. a. til at få deres pension. Så langt er vi altså nu blevet enige, og det synes jeg da er noget, som man skal fastslå med glæde fra alle sider, at

[Ninn-Hansen.]

fremskridtspartiet dermed ophører med en, man har vel lov til at sige agitation, der ikke har gavnet nogen steder.

Når forslagsstillerne dernæst i bemærkningerne til forslaget siger om dette forslag, at grundlovens § 27 findes ikke at være til hinder for gennemførelsen af regler som de anførte, så vil jeg sige, at jeg deler ikke ganske den opfattelse. Under en anden debat i fredags gjorde jeg nogle bemærkninger om grundlovens § 27, og jeg kan henvise til de bemærkninger, jeg gjorde den dag. Men jeg må yderligere sige, at jeg mener, at § 27 forudsætter, at der er særlige pensionsordninger for tjenestemænd, og derfor mener jeg ikke, at man kan vedtage et forslag som dette.

I den forbindelse vil jeg også gøre et par bemærkninger til finansministeren, der var inde på undersøgelser, som staten foretager, og som sagde, at hensigten var, at man skulle nå frem til ensartede offentlige pensionsystemer. Jeg vil stille mig tvivlende over for, stadig på baggrund af § 27, og det forbehold tog finansministeren jo også, om det fuldt ud kan lade sig gøre uden en grundlovændring. Men jeg vil yderligere sige, hvis man har så vidtgående planer, er det så rimeligt over for tjenestemændene, der hidtil har fået deres lovgivning tilvejebragt igennem en kommissionsundersøgelse, hvor de selv har været deltagere, at man ikke sætter en sådan kommissionsundersøgelse i gang? Jeg synes i allerhøjeste grad, det rejser spørgsmålet om en ny tjenestemandskommission; hvis man har de ønsker, så mener jeg, det er dér, forberedelsen må finde sted.

Det synes jeg også der er en anden grund til. Den sidste tjenestemandsløvhvilede jo i udstrakt grad på en opretholdelse af den procentvise dyrtidsregulering. Den har man desværre afskaffet. Det ønskede et flertal her i tinget. Også af den grund vil det være rigtigt, når man skal gå videre med disse spørgsmål, at lade det ske ligesom tidligere igennem en tjenestemandskommission.

Morten Lange (SF):

Der er et kendt eventyr, hvor der er nogen, der har et særligt forhold til degne, som er lidt komisk. Det forekommer mig, at fremskridtspartiets forhold til offentligt

ansatte har samme eventyrpræg over sig. Man benytter enhver given lejlighed til at se, om man kan forfølge disse udmærkede mennesker.

Det er mærkeligt, at fremskridtspartiet samtidig føler trang til overhovedet at tage del i offentlig styrelse, som dog forudsætter et system af embedsmænd af forskellig slags. Men jeg har i hvert fald bemærket, at fremskridtspartiet stadig væk er repræsenteret i denne sal. Dette er nok i virkeligheden dybest set en selvmodsigende position, som er årsag til megen forvirring i dansk politik i øjeblikket.

Nu har man altså fremsat et af sine sædvanlige forslag, som går ud på, at tjenestemændene skal ud af pensionsordningssystemet. Det kan man naturligvis tage op i den almindelige pensionsdebat, som føres i de fleste partier, og den er ganske interessant og konstruktiv. Dette tilfældige bidrag, som piller en enkelt gruppe ud, er blot det mindst konstruktive af alle de forslag, der forefindes.

Denne debat har naturligvis haft den værdi, at de fleste partier har haft lejlighed til ganske kort at fremsætte nogle principbemærkninger om deres syn på pensioner. Jeg vil næsten ikke engang lade mig friste til det, for jeg synes, at sagen trænger til en noget mere afrundet behandling end ved en sådan anledning, som i bedste fald må siges kun at have kuriosumværdi. Derfor vil jeg ikke sige mere om den.

Ritta Ahm (KrF):

Det kunne måske nok være betimeligt, at der bliver set på hele tjenestemandsbegrebet og hermed også pensionsforholdene, både fordi det efter vor opfattelse er et forældet begreb, og fordi tjenestemandsinstitutionen gennem årene er blevet en hel del udhulet — ikke altid til fordel for de ansatte.

Det er rigtigt, som det står i bemærkningerne, at lønningerne for offentligt ansatte igennem årene har været særdeles lave, lavere end på det private arbejdsmarked, og at lønningerne i dag på visse områder er særdeles gode i det offentlige. Det ser vi i kristeligt folkeparti også som meget rimeligt. Vi deler ikke de intentioner, der ligger bag dette beslutningsforslag, men vi mener alligevel, der er en hel del af det, som det kunne være betimeligt at se på. Den sociale

[Ritta Ahm.]

standard herhjemme i dag er af en helt anden karakter, end da vi byggede tjenestemandsinstitutionen op, så det må være rimeligt at se nærmere på vores pensionsordninger for tjenestemænd i forhold til andre pensionsordninger. Jeg blev meget glad for at høre finansministerens redegørelse, som vi fuldt ud kan tilslutte os, om en pensionsordning, som bliver ens for alle.

Jeg vil gerne gøre fremskridtspartiet opmærksom på, at der kan opstå krav om lønforhøjelser for de offentligt ansatte, hvis vi blev enige om en anden pensionsordning, fordi denne ordning jo i dag er en del af de offentligt ansattes løn.

Det er kristeligt folkepartis opfattelse, at det stive tjenestemandssystem ikke rigtig passer ind i et dynamisk samfund. Vi kan således følge fremskridtspartiet et stykke ad vejen, men vi kan på den anden side ikke gå ind for dette beslutningsforslag, fordi vi mener, at der må nedsættes en tjenestemandskommission til at kulegrave hele dette område for at finde et mere bevægeligt system, men vel at mærke et system, som fortsat sikrer det offentlige en stabil arbejdskraft, uanset hvilken situation landet end befinder sig i.

Tidspunktet for de af regeringen udarbejdede loves ikrafttræden har fremskridtspartiet fastsat til den 1. januar 1976, hvilket jeg finder helt uantageligt.

Hanne Reintoft (DKP):

Det går vel, som det efterhånden altid gør herinde, at når vi nu har gentaget tilstrækkelig mange gange, at de offentligt ansatte har aldeles glimrende vilkår, så tror vi selv på det, og så fortsætter vi med at lave politik, som om vores egen historie var det rigtige.

Det er da rigtigt, at der er akademikergrupper blandt tjenestemændene, der har særdeles gode forhold, men der er rigtigt nok også den store tjenestemandsgruppe, postbude, DSB-arbejdere, som absolut ikke har lønvilkår, som nogen herinde kunne drømme om at dele, og hvor hele diskussionen om dette med at være lønførende slet ikke er aktuel.

Når man ved, hvor dårlige overenskomstmuligheder tjenestemændene har, hvor dårligt de bliver behandlet ved taktregulerings-

forhandlingerne, at de ingen mulighed har for lønglidning, og at man nu også har forringet deres dyrtidsportioner, hvilket netop ud fra et lønglidningssynspunkt var katastrofalt, så er det en ganske forkert debat, der som sædvanlig startes af fremskridtspartiet her.

Det, det drejer sig om — det er også et synspunkt, der var meget aktuelt i forbindelse med dyrtidsreguleringen — er jo ikke at forringe tjenestemændenes pensionsvilkår, men at give andre grupper gode og trygge pensionsvilkår.

Vi har her i modsætning til venstre, der bare taler om det, ganske klart fremsat et pensionsforslag, der gik ud på, at alle skulle have en pension, der udgjorde ca. 2/3 af en normal arbejderløn. Når dette er gennemført, så er vi ganske villige til at se på særordninger og nyansatte tjenestemænds pensioner. Men så længe det ikke er gennemført, må hovedkravet være forbedringen af øvrige pensioner og ikke en forringelse for dem, som det er lykkedes at skabe sig tryghed i alderdommen — noget, som burde være en naturlig rettilighed i vores samfund.

Man snakker så meget om solidaritet. Det bliver evig og altid misbrugt. Solidaritet, det er at hjælpe andre grupper op og ikke at ødelægge det for nogen. Jeg så meget hellere, at vi herinde tog en fornuftig debat om Dansk Arbejdsmandsforbunds forslag om at få en arbejdsgiverfinansieret førtidspensionsordning. Det var noget, der var betydelig mere hold i end at diskutere en afskaffelse af denne statslige arbejdsgiverpensionsordning.

Nu er det næsten umuligt at diskutere sagligt med fremskridtspartiet, men det er jo ganske interessant, at man altid glemmer, når man snakker om tjenestemandspensionerne, at tjenestemændene jo har meget store samordningsfradrag, når de skal have folkepension. Jeg har lige beregnet en pension for en tjenestemand, der har været tjenestemand siden 1948, og når hun får udbetalt sin pension, så får hun 127 kr. i folkepension ved siden af. Hvis man nu havde så travlt med denne lighed og denne solidaritet, så skulle man beskæftige sig lidt med folk i frie erhverv, advokater o. lign., for de får nemlig den fulde folkepension sammen med deres egne private opsparingsmuligheder, som andre ikke har. Det er for så vidt allerede ordnet for tjenestemændene, så de

[Hanne Reintoft.]

ikke får særlig meget ud af hele deres pensionsordning.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget for nærværende, men vil selvfølgelig meget gerne diskutere en ordentlig og ensartet pension til hele vores befolkning.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Wamberg*) (FP):

Der er jo ikke meget at takke for efter de indlæg, der er kommet fra de øvrige partier, men som en undertone går det trods alt igennem indlæggene såvel fra finansministeren som fra socialdemokratiets ordfører, at tanken ikke ligger så fjernt endda, at man skulle stille efter ensartede pensioner. Venstre var inde på noget tilsvarende.

Det lader til, at man har overset et enkelt ord i det forslag, der er fremsat, nemlig at det drejer sig om de nyansatte. Mig bekendt skulle der ikke være noget som helst overenskomstmæssigt i vejen for at ændre ansættelsesbetingelser for folk, som endnu ikke er blevet ansat. Det argument, der er fremført fra forskellig side, finder jeg derfor mindre velvalgt.

Vi befinder os på et tidspunkt, hvor et massivt flertal i folketetinget erkender, at de offentlige udgiftsstigninger må bringes til ophør, og derfor burde det fremsatte forslag, selv om det kommer fra fremskridtspartiet, uden større vanskeligheder have kunnet samle et flertal.

Det er blevet bestridt, hvad vi har nævnt i bemærkningerne til forslaget, at de i den offentlige sektor ansatte er lønførende. Det vil jeg ikke gå i detaljer med her. I forbindelse med et kommende forslag kommer der inden så forfærdelig lang tid en meget udførlig dokumentation fra mit parti for, at dette er rigtigt. Det er også mit indtryk, at flertallet i denne sal trods alt efterhånden erkender, at den offentlige sektor er lønførende. Da dette altså er et faktum, må tiden nu være inde til at drage i hvert fald den foreløbige beskedne konsekvens, at samfundet fremtidig ophører med — ud over alle en tjenstemands øvrige begunstigelser — fortsat at give nyansatte pensionsbegunstigelser på de skatteyderes bekostning, der må nøjes med at være ansat i de private, produktive virksomheder, der skal skaffe lønnen til de offentligt ansatte, og som, når de selv når

pensionsalderen, må nøjes med folkepension.

Pensioner til tjenstemænd vil beløbsmæssigt belaste næste års finanslov med mere end 1 mia kr., og lægger man dertil, hvad kommuners og amters budgetter indeholder, bliver det samlede beløb yderligere forøget til noget i størrelsesorden 1½ mia kr.

Der vil næppe kunne findes noget sagligt argument for fortsat at opretholde større skatteyderbetalte pensioner til højtlønnede offentligt ansatte end det, personer fra de produktive erhverv kan opnå i skatteyderbetalt pension, altså almindelig folkepension, og det er glædeligt, at socialdemokratiet på sin kongres i 1977 øjensynlig vil vedtage noget i den retning. Det var bare praktisk, om det skete allerede nu.

Målet må være, at alle i dette land får samme skatteyderbetalte pension, uanset hvilket arbejde de har udført i deres aktive år, og det lader der altså også til at være flertal for. Som en spæd begyndelse til at nå dette mål skal dette forslag betragtes, og jeg håber derfor, at der trods alt kan samles et flertal. Skulle der mod forventning ikke allerede her under udvalgsbehandlingen kunne samles dette flertal, så håber jeg, at man meget hurtigt vil sørge for at få skrevet en betænkning og få forslaget forkastet, så det vil være muligt for et af de partier, der har specialiseret sig i at fremsætte nedstemte fremskridtsforslag, at tage det op.

Ninn-Hansen (KF):

Da der er gjort bemærkninger til finansministeren i hvert fald fra kristeligt folkepartis og min side om en tjenstemandskommission, ville jeg være interesseret i at høre finansministerens kommentar til det.

Og så har jeg en enkelt bemærkning til hr. Wamberg. Jeg bemærkede, at hr. Wamberg på ny pointerede, at dette forslag drejer sig om nyansatte, og så tilføjede hr. Wamberg: så kan det ikke stride mod nogen overenskomst. Sådan blev det sagt. Det, jeg gerne vil have fastslået — for så har vi dog fået det ud af debatten — er: betyder det også, at vi er ganske og aldeles enige om, at det ville stride mod overenskomster og meget andet, hvis vi fratog de nuværende tjenstemænd deres rettigheder? Det må vi have fastslået. Jeg går ud fra, at det er meningen

[Ninn-Hansen.]

med selve forslaget, at man erkender fra fremskridtspartiets side, at man alene kan beskæftige sig med de kommende ansatte, men vi andre vil gerne have klar besked på, om vi nu er ganske enige i den sag, og derfor beder jeg hr. Wamberg om at tage ordet og besvare mit spørgsmål, som jeg også stillede før.

Finansministeren (*Heinesen*):

Til det spørgsmål, der har været fremme fra hr. Ninn-Hansen og fru Ritta Ahm, vil jeg kun sige, at det står sådan for mig, at der er så mange praktiske spørgsmål, der skal afklares i socialministeriets pensionsreformarbejdsgruppe og i det arbejde, der er i gang i lønnings- og pensionsdepartementet, at det først efter en sådan yderligere afklaring vil være muligt at vurdere, hvilken fremtidig procedure der vil være den mest hensigtsmæssige.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Wamberg*) (FP):

Svaret til hr. Ninn-Hansen er naturligvis et ganske klart nej. Folketinget kan selvfølgelig til enhver tid ændre tjenestemandsløven.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Det ville være særdeles glædeligt, hvis hr. Wamberg svarede på det, han blev spurgt om. Nu forstod jeg før, at meningen med at fremsætte forslaget var, at det skulle forkastes, men vi andre har dog lov til at tage et forslag alvorligt, også dets indhold. Det, jeg har spurgt om, er: er vi enige om, at man ikke kan fratage tjenestemændene deres nuværende rettigheder og også pensionsrettigheder? Det er forslagsstillerne selv, der har henvist til grundlovens § 27. Det gør jeg også, men jeg vil gerne vide: er vi enige om dette? Og så beder jeg ikke om et svar på noget andet.

Jeg takker finansministeren, der i hvert fald ikke har udelukket en tjenestemandskommission, hvor tjenestemændene selv kan komme med i overvejelserne om disse vidtgående skridt, der her er tale om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Markedsudvalget har afgivet betænkning over forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af tillægsprotokollen af 28. april 1975 til associeringsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Grækenland som følge af nye medlemsstaters tiltrædelse af Fællesskabet. (Andre selvst. forsl. nr. V). Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlemmer af folketinget Ebba Strange, Poul Dam, Ole Henriksen og Henning Philipsen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om dagpenge ved sygdom og fødsel. (Andre selvst. forsl. nr. XLIII).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (28/11 75):

Udtræder: Jørgen Junior
Nyt medl.: Glistrup
Udtræder: Erlendsson
Ny stedf.: Askjær Jørgensen

Socialudvalget (28/11 75):

Udtræder: Jørgen Junior
Nyt medl.: Kirsten Madsen

Udv. om fysisk planlægn. (28/11 75):

Udtræder: Raunkjær
Ny stedf.: Birgitte Oxdam

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Ebba Strange*) (SF):

Herved tillader jeg mig at fremsætte for-